

Lietuvos Respublikos Ministrėi Pirmininkei
Ingridai Šimonytei

2021 m. kovo 5 d. Nr. 21-028IR

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministrei
Aušrinei Armonaitei

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrui
Arūnui Dulkiui

Kopija:

*Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos pirmininkui
Šarūnui Keserauskui*

*Lietuvos Respublikos Seimo ekonomikos komiteto pirmininkui
Kaziui Starkevičiui*

Laisvės frakcijai

Liberalų sąjūdžio frakcijai

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijai

Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijai

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijai

Darbo partijos frakcijai

Mišriai Seimo narių grupei

DĖL NE MAISTO PREKIŲ PARDUOTUVĖMS NUSTATYTO 300 M² PREKYBOS PLOTO RIBOJIMO

Gerbiamieji,

2020 m. kovo 3 d. Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK) kartu su įvairiomis prekybos įmonėmis, užsiimančiomis mažmenine prekyba kosmetikos, sporto, statybos, sodo ir daržo, „pasidaryk pats“ tipo (DIY) prekėmis, žaislais ir pan., **susitiko su Nepriklausomų ekspertų patariamąsios tarybos atstovais** aptarti ribojimus, taikomus ne maisto prekių parduotuvėms, kurių bendras prekybos plotas viršija 300 m² prekybos plotą¹.

Susitikimo metu ekspertams buvo pristatyta (i) esama situacija Lietuvoje, (ii) kitų valstybių praktika nustatant mažiau verslą ribojančias priemones, (iii) pasiūlymai, kaip prekybos įmonės turėtų veikti esant skirtingiems scenarijams, (iv) prekybos įmonių argumentai, kodėl 300 m² prekybos ploto ribojimas turėtų būti pakeistas mažiau prekybos įmonės ribojančiais ribojimais

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-11-04 nutarimo Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ (toliau – **Nutarimas**) 2.2.2.6 p. (aktuali redakcija nuo 2021-02-15).

Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103, Vilnius, Lietuva
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

užtikrinant saugias prekybos sąlygas (įskaitant **darbuotojų testavimą, verslo išitraukimą į vakcinacijos skatinimo programas**, kt.) (Priedas Nr. 1).

Susitikimo metu **buvo patvirtinta, kad ne maisto prekių parduotuvėms taikomas prekybos ploto 300 m² reikalavimas nėra nustatytas remiantis faktiniais duomenimis ir mokliškai pagrįstais argumentais**. Ribojimas buvo nuspręstas priimti atsižvelgiant į smulkaus verslo atstovų prašymą palengvinti karantino suvaržymus smulkiam verslui. Taip pat buvo pripažinta, kad esamas karantino režimas, uždraudžiant didesnių ne maisto prekių parduotuvių veiklą, yra netinkamas.

Šiuo raštu norime atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad:

- (i) Tokie bendro prekybos ploto ribojimai **nėra taikomi absoliučioje daugumoje Europos valstybių**. Kitose valstybėse taikomos mažiau verslą ribojančios priemonės tokios kaip prekybos ploto vienam asmeniui ribojimas, darbo laiko ribojimas ir pan., net ir esant blogesnei pandeminei situacijai nei Lietuvoje (Priedas Nr. 1, 5-6 skaidrės).
- (ii) Austrijoje 400 m² prekybos bendro ploto ribojimas Konstitucinio Teismo 2020-07-14 nutarimu² **buvo pripažintas prieštaraujančiu Austrijos Respublikos Konstitucijai**, be kita ko, būtent todėl, kad toks ribojimas buvo niekuo nepagrįstas, todėl negalėjo būti laikomas proporcingu verslui nustatytu ribojimu. Toks sprendimas buvo priimtas atsižvelgiant į tai, kad Austrijos valstybės institucijos nesugebėjo pagrįsti faktiniais duomenimis ir argumentais, kad būtent toks prekybos ploto ribojimas yra kaip nors susijęs ir turėjo prisidėti prie koronaviruso plitimo valdymo. Minėto teismo vertinimu, tokie verslo ribojimai negalėjo būti valstybės institucijų grindžiami bendro pobūdžio argumentais, kad reikia imtis priemonių siekiant valdyti koronavirusą, jeigu yra kitų mažiau verslą ir ūkinę veiklą ribojančių priemonių. Atitinkamai, Austrijos Konstitucinis Teismas priėjo prie išvados, kad toks reguliavimas, be kita ko, buvo neproporcingas, nes nepagrįstai varžė ūkinę veiklą.
- (iii) Esama situacija, kai reikšminga mažmeninės prekybos verslo dalis yra uždaryta jau trečią mėnesį, o tariamas atlaisvinimas veiklai vykdyti – leidimas veikti, jei prekybos plotas neviršija 300 m² – rinkoje **sukūrė diskriminacines ir sąžiningą konkurenciją pažeidžiančias sąlygas** (plačiau žr. Priedo Nr. 1 3-4 skaidrės). **Valstybės parama, deja, nekompensuoja itin ženklių nuostolių**, kuriuos kiekvieną dieną patiria ne maisto prekių parduotuvės dėl itin griežtų ir neproporcingų ribojimų taikymo.

Atsižvelgiant į tai, esame įsitikinę, kad **būtina kaip įmanoma greičiau švelninti apribojimus ne maisto prekių parduotuvėms**.

Tuo pačiu įvairios prekybos įmonės **yra pasiruošusios bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos Vyriausybe** ieškant mažiau verslą varžančių priemonių ir tuo pačiu kovojant su pandemija (didesnis testavimas, vakcinacijos skatinimas ir kitos priemonės).

Todėl siūlome artimiausiu metu:

1. **Leisti veikti visoms mažmeninės prekybos parduotuvėms, turinčioms įėjimą iš lauko arba atskirą įėjimą, nustatant reikalavimą (i) užtikrinti bent 20 m² prekybos plotą vienam lankytojui parduotuvėse iki 300 m²; (ii) užtikrinti didesnį, bent 25 m² prekybos plotą vienam lankytojui – t.y. pusantro karto**

² https://www.vfgh.gv.at/downloads/VfGH-Entscheidung_V_411_2020_vom_14._Juli_2020.pdf.

daugiau nei šiuo metu analogiškas reikalavimas yra taikomas maisto prekių parduotuvėms (įskaitant didžiuosius prekybos tinklus)

arba

taikyti tokias valstybės paramos priemones, kurios kompensuotų prekybos įmonių nuostolius, patiriamus dėl verslo uždarymo.

2. Apsvarstyti kitus siūlymus, pateiktus Priede Nr. 1 (8-15 skaidrėse).

LVK kartu su įvairiomis prekybos įmonėmis yra pasiruošę diskutuoti, teikti siūlymus ir kartu ieškoti geriausių sprendimų, kurie leistų tinkamai valdyti pandemiją ir užtikrintų ekonomikos gyvybingumą.

Pridedama:

1. 2021-03-03 skaidrės „Prekybos sektoriaus bendradarbiavimas su LR Vyriausybe: ribojimų prekybai mažinimas ir kovos su COVID-19 skatinimas“.

Pagarbiai

Prezidentas

Andrius Romanovskis

Originalas nebus siunčiamas

Ineta Rizgelė, el.p.: ineta@lvk.lt, tel. nr. +370 5 212 1111